

Catalunya, els deures per fer

Amb un govern sense majoria clara, una oposició forta i majoria absoluta del PP a Madrid, la sisena legislatura hauria pogut ser un bon context per crear espais de col·laboració entre les forces catalanes i tractar conjuntament projectes d'interès general, com la millora del finançament i de l'autogovern. Però les lluites per ocupar la trona ocupada durant 23 anys per Jordi Pujol han deixat tots els deures per a la setena legislatura.

El frecc a frecc entre CiU i PSC, en els anteriors comicis al Parlament de Catalunya, han marcat tota la legislatura. CiU va obtenir, per primera vegada des que és al Govern de la Generalitat, menys vots que el PSC. Malgrat això, va aconseguir més escons, gràcies a la seva major implantació territorial. PP i ERC van empatar en 12 escons, tot just el nombre d'escons que necessitava CiU per assolir una majoria de govern estable. La federació va optar per revalidar els seus pactes amb els populars, tal com ha fet a Madrid. Els 12 escons del PP al Parlament han donat, doncs, majoria estable a la federació catalanista. Però la majoria absoluta popular a Madrid i la renúncia de la federació a formar majories alternatives a la cambra catalana han provocat que molts dels projectes que eren en l'agenda política s'ajornessin. I la legislatura s'ha acabat convertint en un pont per preparar, des de la federació del Govern i també des de l'oposició, el que s'ha batejat com a postpujolisme.

El finançament. El 27 de juliol del 2001, després de dures negociacions amb l'executiu de Madrid, CiU acceptava el nou model de finançament autonòmic. El nou marc per a les comunitats de règim comú –totes menys les forals, País Basc i Navarra–, fixat pel Consell de Política Fiscal i Financera, limita la participació de les autonomies al 33% de l'IRPF, al 35% de l'IVA, al 40% de les taxes especials sobre tabac, alcohol i carburants, i al 100% dels impostos especials de matriculació de vehicles i electricitat. L'acord permet la capacitat normativa en els tributs cedits, com el de successions, transmissions i patrimoni, entre altres. Queden lluny les reivindicacions de CiU d'obtenir la participació del 60% de l'IRPF, el 50% de l'IVA i l'impost de societats, la cessió dels impostos especials o el

traspàs de l'Agència Tributària. Amb el nou sistema de finançament, que entrà en vigor l'1 de gener del 2002, no es resol l'asfíxia financera de la Generalitat de Catalunya.

Audiovisual. El Parlament aprova la remodelació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Aquest organisme es va crear al 1996, com a òrgan assessor de la Generalitat. Però l'any 2000 es va redactar una nova llei per reformar-lo i dotar-lo de més competències de control sobre els mitjans de comunicació audiovisuals i convertir-lo en un òrgan independent de l'executiu.

Ara bé, en l'àmbit audiovisual, encara ha quedat per fer la reforma de la llei de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, així com tampoc no s'ha elaborat la llei que havia de regular el marc audiovisual català. La gravetat d'aquest retard, encara no resolt, s'ha agreujat per la legislació estatal aprovada pel PP en aquesta matèria. La llei espanyola, doncs, s'ha encarregat de retallar les possibilitats que podia tenir una llei catalana de l'audiovisual. Per exemple, a Madrid la norma marca el procés de licitacions de televisió local digital, sense que els governs autonòmics puguin adaptar-ho a les necessitats del territori. Entre les diverses normes, també es preveu que només tindran garantit un canal propi les poblacions de més de 100.000 habitants i capitals de província. Un fet que perjudica un grapat de ciutats mitjanes i petites dels Països Catalans, que tenen un pes important en el territori.

Seguint l'esperit constitucional, la norma espanyola torpedina la possibilitat d'emissió en cadena fora del territori autonòmic, és a dir, entre els Països Catalans, tal com avui fa, per exemple, Flaix TV. A més, deixa els governs autonòmics com a simples òrgans de gestió administrativa, sense capacitat de decisió sobre la distribució de freqüència.

Desplegament policial. Aquesta legislatura és també la que ha viscut la implantació dels Mossos d'Esquadra com a policia de trànsit a tot Catalunya, que es va dur a terme al principi del desembre del 2000. També ha continuat el desplegament per diverses comarques com a policia integral. Com en altres aspectes, evidentment aquest tampoc no ha quedat lliure de la politització entre les dues forces principals. El PSC retreu a l'administració catalana l'endarreriment del desplegament i reclama un augment del percentatge d'agents dels cossos i forces de seguretat de l'estat que passi a integrar-se als Mossos. Al mateix temps, però, la policia catalana té un problema de falta d'efectius per poder afrontar un creixement amb la velocitat amb què s'hauria de fer. A això cal afegir el fet que l'estat ha reduït la presència dels seus cossos abans del desplegament de la nova policia catalana. De fet, però, la impaciència que tant CiU com PSC tenen avui per tancar la implantació dels Mossos d'Esquadra no ha estat sempre igual. En la dècada dels vuitanta, i durant vuit anys, no es va fer cap avançament en aquesta matèria perquè no era una de les prioritats del Govern català, pel ja famós "ara no toca" presidencial i per l'oposició absoluta del llavors governador civil de Barcelona, el socialista Ferran Cardenal.

Nou codi civil. Un dels aspectes que ha avançat amb més unanimitat és el nou Codi Civil català. El 16 de desembre, el ple del Parlament de Catalunya aprovà la primera llei del Codi Civil de Catalunya, amb el suport de tots els partits menys del PP. El nou cos legal haurà de recopilar, modernitzar i ampliar la tradició legislativa catalana, que regula les relacions privades, provinents del dret civil català.

S'estructurarà en sis llibres, el primer dels quals correspon a la llei aprovada el desembre passat. Aquests llibres recolliran les prop de quaranta lleis que hi ha avui en aquesta matèria a Catalunya, com el codi de família, i legislacions futures que s'hi incorporin progressivament.

Testament vital. El Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat també l'anomenat testament vital, que fixa el dret a la informació i l'autonomia del pa-

El president del Govern espanyol, José María Aznar, amb el president català, Jordi Pujol. Els pactes entre CiU i PP han marcat l'agenda de la política catalana.

cient i regula el consentiment informat. Però aquesta norma, aprovada per la cambra catalana, ha quedat solapada per la llei bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clí-

nica. Així doncs, una vegada més, una llei bàsica estatal liquida una llei aprovada pel Parlament català.

Reordenació territorial. De nou, la legislatura acabarà sense solucionar un

Reforma de l'Estatut

La voluntat de reformar l'Estatut ha estat un dels episodis que més variacions ha viscut aquesta legislatura. ERC ha passat de ser l'única formació que ho reivindicava (de fet aquest partit ho demana gairebé des del moment de la seva mateixa aprovació) a tenir al costat totes les forces del Parlament català, amb l'excepció coherent del PP.

La legislatura passada va acabar amb el fracàs estrepitos del tancament de la comissió per a l'autogovern. I la sisena legislatura va començar amb un pacte d'investidura entre CiU i PP, a través del qual, entre altres aspectes, la federació es comprometia a no iniciar cap reforma del marc estatutari durant la legislatura. En diverses ocasions, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, va deixar clara la inviabilitat d'iniciar qualsevol procés de reforma. Però, per la seva banda, el primer líder de l'oposició, el socialista Pasqual Maragall, proposava adjuntar a l'actual Estatut una mena de carta de drets i deures del ciutadà. En aquells moments, les dues forces majoritàries preferien parlar de relectures de la Constitució.

Potser per l'empenta donada per la gestió del PP a Madrid, ara la reforma de l'Estatut és en l'agenda de tots els partits. Fins a quasi l'últim debat de política general CiU havia defensat la inviabilitat de reformar l'Estatut. Però finalment, en el darrer, CiU i ERC es van donar suport a les respectives resolucions a favor de reformar l'Estatut, que recullen, en bona part, les conclusions de la comissió de l'autogovern creada aquesta legislatura. Per la seva part, PSC i ICV retreuen que CiU no es plantegi començar els tràmits per reformar l'Estatut durant el darrer curs de la legislatura. Queda clar que ara tot són presses i fins i tot Mas ja vol presentar la seva proposta. *E. R.*

Franja, expectatives frustrades

La derrota del PP a l'Aragó, en les passades eleccions autonòmiques, i l'arribada a la presidència del Govern aragonès d'un català de les comarques de la Franja, el socialista Marcel·lí Iglesias, van generar una sèrie d'expectatives entre els sectors que lluiten pel reconeixement de la identitat pròpia de les comarques de la Franja.

El primer gran element que va generar aquesta expectació va ser el debat al voltant de la llei de llengües, que havia de reconèixer l'oficialitat del català a les comarques de la Franja de Ponent. La iniciativa, però, va topat frontalment i en tot moment amb una oposició acèrrima del Partit Popular. A més d'aquesta oposició dels populars, cal afegir la polèmica interna que generava la proposta en les files del Partit Aragonès Regionalista (PAR), soci de govern dels socialistes. Així, davant d'aquesta oposició, el Govern d'Iglesias apel·la a la manca de consens per no tirar endavant una iniciativa d'aquestes característiques. El problema de fons, però, va ser la por de l'executiu aragonès a trobar una oposició massa forta i a cremar-se amb un tema que no és prioritari per al PSOE. Finalment, doncs, la llei de llengües ha quedat aparcada en espera de temps millors.

Però aquesta no ha estat l'única frustració per als ciutadans de les comarques de la Franja. El Govern aragonès ha seguit una política de reordenació comarcal que ha acabat d'esquarterar les comarques de Ponent. La iniciativa, impulsada pel vicepresident del Govern d'Aragó, José Ángel Biel, del PAR, ha canviat el mapa administratiu de la Franja. Entre altres canvis, per exemple, l'executiu de Saragossa ha creat un nou Baix Cinca, integrat pels cinc pobles històrics catalans (Vilella de Cinca, Saidí, Fraga, Torrent de Cinca i Mequinsena), als quals ara s'afegeixen sis pobles més ja de la part castellanoparlant de l'Aragó. O també s'han creat comarques noves com el *Maestrazgo*, nom manllevat d'una comarca valenciana i utilitzat antigament pels carlins per denominar una regió militar.

La presència d'un president aragonès catalanoparlant hauria pogut significar tota una oportunitat per al reconeixement de la cultura catalana a les comarques de Ponent. En aquest aspecte, finalment la legislatura haurà acabat amb unes expectatives frustrades i amb una reordenació comarcal que fragmenta i debilita encara més el pes de les comarques catalanes sota administració aragonesa. **E. R.**

Cultura Museus

Museu d'Història
de Catalunya

Passeja't per la història

Horari

De dimarts a dissabte: 10 h - 19 h
Dimecres: fins a les 20 h
Diumenges i festius: 10 h - 14.30 h
Dilluns no festius: tancat

Museu d'Història de Catalunya

Pl. Pau Vila 3, Barcelona
T: 932 254 700
Web: //cultura.gencat.es/museus/mhc
mhc.cultura@gencat.net

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

altre dels temes pendents, juntament amb la reforma de la llei electoral catalana: la reordenació territorial. La legislatura va començar amb l'impuls d'una comissió d'experts que havia d'elaborar un informe. Aquesta comissió independent, promoguda pel líder d'Unió, Josep Antoni Duran Lleida –quan ell era conseller de Governació–, va ser encapçalada pel líder històric de CDC Miquel Roca. Però els resultats de la comissió van generar una gran polèmica i desconfiança, especialment entre les poblacions petites, perquè les conclusions preveïen la possibilitat d'agregar els municipis més petits per crear ens locals més grans. Aquesta mesura, a més, va topat de ple amb els interessos de CiU, la formació que predomina en aquest tipus de municipis. La presentació de les conclusions de l'informe al Parlament va coincidir amb el nomenament de Mas com a conseller en cap. Quinze dies després Duran dimití el seu càrrec a Governació, i aquí es va aturar i tancar el procés de debat de la reforma territorial, en l'aire des del 1987. Un altre tema, doncs, que queda pendent per a la propera legislatura.

Enric Rimbau